

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 157g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 243 din Codul contravențional

(părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier)

CHIȘINĂU

28 noiembrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea depusă și
înregistrată pe 3 septembrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 28 noiembrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textelor „sau cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 6 luni la 1 an” din alin. (1) și „sau cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 1 la 2 ani” din alin. (2) ale articolului 243 din Codul contravențional, ridicată de dna Liliana Ciobanu, parte în dosarul nr. 4-1194/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 3 septembrie 2019 de dl judecător Radu Grecu de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza contravențională privind sancționarea dnei Liliana Ciobanu pentru comiterea contravenției prevăzute de articolul 243 din Codul contravențional [*părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier*].

4. Pe 2 iulie 2019, în cadrul ședinței de judecată, dna Liliana Ciobanu a ridicat excepția de neconstituționalitate a alineatelor (1) și (2) din articolul 243 din Codul contravențional.

5. Printr-o încheiere din aceeași dată, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 27 Dreptul la libera circulație

„(1) Dreptul la libera circulație în țara este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.”

7. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 242 Încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale ori cu cauzarea de vătămări corporale ușoare

„(1) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri ori cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei

se sancționează cu amendă de la 18 la 24 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.

(2) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de vătămări corporale ușoarei victimei sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri

se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.”

Articolul 243 Părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier

„(1) Părăsirea de către persoana implicată în accident rutier a locului în care s-a produs accidentul ce a cauzat consecințele prevăzute la art.242 alin.(1), dacă fapta nu constituie infracțiune, cu excepția accidentului rutier documentat prin procedura de constatare amiabilă a accidentului, prevăzută de Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule,

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale **sau cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 6 luni la 1 an**, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 20 la 40 de ore, sau cu arest contravențional pe un termen de la 7 la 10 zile.

(2) Părăsirea de către persoana implicată în accident rutier a locului în care s-a produs accidentul ce a cauzat consecințele prevăzute la art.242 alin.(2), dacă fapta nu constituie infracțiune, cu excepția accidentului rutier documentat prin procedura de constatare amiabilă a accidentului, prevăzută de Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale **sau cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 1 la 2 ani**, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 40 la 60 de ore, sau cu arest contravențional pe un termen de la 10 la 15 zile.”

8. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 264

Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport

„(1) Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsește cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

[...]

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a provocat:

- a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;
- b) decesul unei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

[...]

(5) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a cauzat decesul a două sau mai multor persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 10 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

[...]”.

Articolul 266

Părăsirea locului accidentului rutier

„Părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.264 alin.(3) și (5)

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

9. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autoarea invocă faptul că textele de lege criticate, în cazul aplicării sancțiunii, instituie un tratament discriminatoriu între persoana care a fost implicată în accident rutier și a părăsit locul comiterii acestuia, cauzând victimei vătămări corporale neînsemnate sau vătămări corporale ușoare, potrivit articolului 243 alin. (1) și (2) din Codul contravențional, și persoana care a fost implicată în accident rutier și a părăsit locul accidentului, provocând victimei o vătămare medie a integrității corporale. Astfel, autoarea excepției sugerează că legislatorul a admis o omisiune legislativă sub forma nesancționării în Codul penal sau în Codul contravențional a părăsirii locului accidentului rutier care a cauzat o vătămare medie a integrității corporale sau sănătății victimei.

10. Autoarea excepției de neconstituționalitate susține că sancțiunea contravențională pentru părăsirea locului accidentului rutier care a cauzat vătămări corporale ușoare victimei ar fi mai aspră față de pedeapsa penală pentru aceeași faptă, dar care a cauzat victimei o vătămare medie a integrității corporale.

11. De asemenea, autoarea consideră că prin aplicarea sancțiunii sub forma privării de dreptul de a conduce mijloacele de transport, prevăzută de articolul 243 din Codul contravențional, se instituie un tratament diferențiat între persoanele sancționate potrivit articolului menționat și persoanele care au comis infracțiunea prevăzută de articolul 266 din Codul penal (părăsirea locului accidentului rutier), care nu conține sancțiunea privării de dreptul de a conduce mijlocul de transport.

12. În opinia sa, prevederile contestate contravin prevederilor constituționale cuprinse la articolele 16, 25, 27, 28, 46 și 54.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dna Liliana Ciobanu, parte în dosarul nr. 4-1194/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „sau cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 6 luni la 1 an” din alin. (1) și „sau cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 1 la 2 ani” din alineatul (2) ale articolului 243 din Codul contravențional.

17. Curtea observă că, deși autoarea excepției de neconstituționalitate a pretins că prevederile contestate ar încălca articolele 16, 25, 27, 28, 46 și 54 din Constituție, în esență, aceasta își exprimă dezacordul cu opțiunea

legislatorului de a stabili sancțiunea privării de dreptul de a conduce mijloace de transport doar pentru persoana care a fost implicată în accidentul rutier și a părăsit locul accidentului, care a cauzat vătămări corporale neînsemnate și ușoare victimei, însă nu și pentru persoanele care au cauzat victimei o vătămare medie a integrității corporale.

18. Totodată, Curtea menționează că autoarea excepției a invocat o pretinsă încălcare a prevederilor articolelor 25, 28 și 46 din Constituție, însă Curtea constată lipsa argumentelor care ar justifica încălcarea acestor norme constituționale. Autoarea sesizării nu a demonstrat raportul contradictoriu dintre prevederile contestate și Constituție. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile excepțiile de neconstituționalitate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 102 din 3 octombrie 2019 § 17; DCC nr. 145 din 29 noiembrie 2018 § 15; DCC nr. 30 din 29 martie 2018, § 22).

19. Cu referire la pretinsa încălcare a dreptului la libera circulație, protejat de prevederile articolului 27 din Constituție și de instrumentele internaționale, Curtea reține că acesta nu face parte din categoria drepturilor absolute a căror restrângere se exclude. Acest drept poate fi restrâns, exercitarea lui impunând respectarea condițiilor prevăzute de lege (HCC nr. 7 din 5 aprilie 2011, § 3).

20. La fel, Curtea relevă că securitatea traficului rutier prezintă un interes public major, prin urmare asigurarea securității este o obligație pozitivă a statului. Unitatea de transport, ca participant la trafic, reprezintă o sursă de pericol sporit, conducătorul auto având obligația de a respecta anumite reglementări impuse de autorități în evitarea riscurilor rezultate din utilizarea autovehiculelor (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 28 din 18 noiembrie 2014, § 45). Deoarece privarea de dreptul de a conduce pe o perioadă determinată mijlocul de transport are drept scop principal siguranța circulației pe drumurile publice și ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale a tuturor participanților la traficul rutier sau aflați în zona drumului public, Curtea notează că legislatorul, la reglementarea relațiilor de proprietate asupra vehiculului și a securității circulației rutiere, este în drept să instituie anumite obligații față de proprietar, inclusiv responsabilitatea care poate să survină (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 57 din 6 septembrie 2016, § 23).

21. Astfel, Curtea reține că instituirea unei sancțiuni contravenționale care suspendă provizoriu dreptul de a conduce autovehicule nu este de natură să afecteze substanța dreptului la libera circulație, în particular dreptul de a ieși din țară, ci dimpotrivă, restrângerea dreptului menționat prezintă o necesitate aplicată în conformitate cu articolul 54 din Constituție, în scopul menținerii ordinii publice, prevenirii infracțiunilor și protejării drepturilor, libertăților altor persoane. Or, prin sancțiunea contravențională în cauză, persoanei nu i se aplică interdicția de a părăsi țara, acesta având dreptul de a ieși și intra în Republica Moldova în baza pașaportului (DCC nr. 23 din 10 martie 2017, § 21). Prin urmare, Curtea

menționează că nu pot fi reținute alegațiile autoarei excepției precum că sancțiunea contravențională, privarea de dreptul de a conduce vehicule, încalcă dreptul la libera circulație, garantat de articolul 27, și prevederile articolului 54 din Constituție.

22. Cu referire la incidența articolului 16 din Constituție, Curtea amintește că egalitatea în fața legii și a autorităților publice presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte. Discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situații asemănătoare sunt tratate în mod diferit (i.e. discriminare directă) sau atunci când persoanele care se află în situații diferite sunt tratate în același mod (i.e. discriminare indirectă), cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv și rezonabil (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 29 din 22 noiembrie 2018, § 34, HCC nr. 19 din 24 septembrie 2019, § 17).

23. În acest context, Curtea nu poate reține nici critica autorului excepției potrivit căreia ar exista un tratament diferențiat între persoanele care au comis contravenția prevăzută la articolul 243 din Codul contravențional (*părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier*) și cele care au comis infracțiunea prevăzută de articolul 266 din Codul penal (*părăsirea locului accidentului rutier*), deoarece, spre deosebire de articolul din Codul contravențional, cel din Codul penal nu prevede pedeapsa privării de dreptul de a conduce mijloacele de transport.

24. În acest context, Curtea observă că situațiile juridice în cazul articolelor 243 din Codul contravențional și 266 din Codul penal nu sunt comparabile.

25. Curtea observă, chiar din textul clar al articolului 266 din Codul penal, că această normă nu poate fi aplicată de sine stătător. Aceasta se aplică doar în concurs cu articolul 264 alin. (3) sau (5) din Codul penal. La rândul lor, alineatele (3) și (5) din articolul 264 al Codului penal prevăd, în calitate de pedeapsă complementară obligatorie, **anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, pedeapsă care este mai severă decât privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.**

26. Așadar, în asemenea circumstanțe nu se poate pretinde existența unui caracter comparabil al situațiilor juridice dintre subiecții contravenției prevăzute la articolul 243 din Codul contravențional și subiecții infracțiunii prevăzute la articolul 266 din Codul penal.

27. La fel, Curtea nu poate reține criticile autoarei excepției precum că dispozițiile Codului penal și ale Codului contravențional nu prevăd răspunderea juridică pentru persoana care a părăsit locul accidentului rutier care a cauzat victimei o vătămare medie a integrității corporale.

28. În acest context, printr-o interpretare sistematică, interpretul legii poate constata că părăsirea locului accidentului rutier în care s-a provocat o vătămare corporală medie va fi sancționată conform articolului 264 alin. (1) din Codul penal, care pedepsește încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, dacă încălcarea respectivă a cauzat o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății. În acest caz, părăsirea locului accidentului rutier se încadrează în încălcarea

regulilor de securitate a circulației stabilite în Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009.

29. În acest caz, infracțiunea va fi una prelungită și va putea include mai multe acțiuni, dintre care: (i) încălcarea regulilor de circulație sau de exploatare a mijloacelor de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății victimei, și (ii) părăsirea locului accidentului rutier pe care l-a provocat în urma încălcărilor menționate. În dependență de gravitatea faptei infracționale și de gradul pericolului social al acesteia, judecătorul poate stabili una din pedepsele principale prevăzute la articolul 264 alin. (1) din Codul penal: fie amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, fie închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) aplicarea pedepsei complementare de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

30. Așadar, deși autoarea excepției a pretins că există o omisiune legislativă și un tratament diferențiat, Curtea constată că cerințele ridicate în prezenta sesizare se referă la aspecte de interpretare și de aplicare a legii, competență atribuită instanțelor de drept comun.

31. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „sau cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 6 luni la 1 an” din alineatul (1) și „sau cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 1 la 2 ani” din alineatul (2) ale articolului 243 din Codul contravențional, ridicată de dna Liliana Ciobanu, parte în dosarul nr. 4-1194/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

*Chișinău, 28 noiembrie 2019
DCC nr. 127
Dosarul nr. 157g/2019*